

se je Srbom bati, če Turki v deželo vderejo, se da po tem misliti, da so turški prostovoljci, roparski baši-bozuki, na srbski meji te dni požgali 40 vesi s cerkvijo vred. Najbolj strašno pa se godi ubogim Bolgarom. Med njimi divjajo kot turška policija tolovajski Črkesi. Te človeške pošasti so prebivale v planinah Kavkavskih. Rusi so jih po 30letnem boju pregnali. Več kakor 1 milijon teh divjakov se je potem naselilo na Bolgarskem, kder samega ropa živijo. Turški sultan jih je sedaj nastavil za policaje, da krotijo Bolgare, kar tudi strahovito izvršujejo podpirani od redne turške vojske. Do sedaj so samo med Tatarbazarčikom in Plovdivjem 14.600 vesi oropali in požgali; med Balkanom in Donavo delajo ravno tako. Vse ječe so polne nesrečnih Bolgarov, katere potem brez usmiljenja vesijo. Kderbodi na ulici vesi obešenec, največkrat pa po 6 do 10 zaporedom. Po vseh mestih se prodajajo vropane reči, živina in ženske. Kupujejo večidel Judi in spravljajo kapljeno robo v Carigrad in v Azijo. Na bojišču se Turki obnašajo, kakor pravi divjaki. Vsakega ulovljenega ali ranjenega Srba ubijejo, ga slečejo, mu glavo odrežejo, truplo pa nago nepokopano ležati pusté.

Turški prijatelji, Magjari, Nemci, Jud in Angleži so ove grozovitosti iz prva tajili, potem zagovarjali, sedaj pa že precej glave srama pobešajo. Turško razsajanje, razbijanje in divjanje je toliko, da je celo debela in kosmata ušesa evropskih nevernikov in sovražnikov Slavjanov — predrlo. Najpoprej na Angleškem, potem na Laškem in sedaj tudi na Nemškem se je vzbudil čut človeštva! Zlasti pruski vladni listi zahtevajo glasno, naj vsi trije cesarji nemški, posebno pa ruski in avstrijski, kresnejo po Turčiji in konec storijo barbarstvu, ki je omikanej Evropi na večno sramoto. In res vse kaže, da se nekaj takega bo zgodilo, preden preteče mesec dni!

Gospodarske stvari.

Kalijeve soli so hlevnemu gnoju velik izboljšek.

M. Vsak pameten kmetovavec mora pred vsem gledati na to, da ima dosti dobrega gnoja, t. j. gnoja, ki je masten, močen in res rediven. Jeden najiminitnejših delov pa je gnjilec, ki posebno rastlinam rast in sad pospešuje. Tega je toraj pred vsem treba v gnoju zadržati, ker ravno gnjilec gnoju še le pravo ceno daje in ker na drugi strani ravno ta živelj z drugimi ubežnimi tvarinami vred napravlja po hlevih smradljivi in nezdravi duh, ki je živinskemu zdravju toliko škodljiv. Najboljše sredstvo gnjilec v gnoju zadržati je mavec ali gips, potem šotni drobiž, prst itd. Pa tudi kalijeve sol se v ta namen z dobrim vspehom priporočuje, ker ima v sebi nekaj žveplene kisline, ktera amonijak posebno veže in zadržuje ravno kakor gips. Vrh tega pa ima kalijeve sol tudi še to dobro, da ima v sebi posebno za rastline

redivno tvarino. In to je posebno takrat imenitno, če je gnoj rastlinam namenjen, ki razmeroma najbolj kalija potrebujejo, kakor trs, repa, krompir itd. Takim sadežem bi se nikdar z drugim nego le z tako zboljšanim gnojem gnojiti smelo. Le, če je zemlja že sama na sebi ovih snovi dosti bogata, je tudi drugi gnoj dosti dober. Ne sme se še prezreti, da se za tako zboljšanje tudi cenejše kalijeve soli porabiti zamorejo in da v ta namen dragih prepariranih ni treba. Prve imajo v sebi poleg žveplenokislega kalija tudi še žveplenokislo magnezijo, ki posebno hitro in popolno amonijak veže in je bolj razkrojljiva nego gips. Imenitno je tudi to, da se tako kalijeve soli bolj enakomerno v prst razdelé in od zemlje v se vzamejo, kar vspeh gnojenja izdatno poviša. Če pa kdo vsega gnoja, kolikor ga ima, neče ali ne more na omenjeni način zboljšati, naj ga pa vsaj toliko zboljša, kolikor ga za one sadeže potrebuje, ki takega gnoja pred drugim zahtevajo, kakor n. pr. trs. Vinogradnikom se tedaj ne more dosti živo priporočati, da si gnoj za vinograd namenjeni, kolikor mogoče na povedani način zboljšujejo; ker navadnemu gnoju ravno oni del manjka, kterega je trs pred drugim potreben, kalija namreč. Naj toraj gnoj za vinograd z pepelom kolikor mogoče veliko potrošajo.

Kako ovočnemu (sadunosnemu) drevesu vspešno gnojiti.

M. Skoraj večji del sadjerejcev misli, da so že zadosti storili za pognojenje sadunosnih ali ovočnih dreves, ako le jesen pred zimo okoli vsakega drevesa nekoliko zemljo razbrskajo in potem z gnojem nekoliko površno zakrijejo. In vendar bi jim moralo na misel priti, da so drevesne korenine dosti bolj razsegle in da se navadno na vse strani tako daleč razprostirajo, kakor daleč veje drevesne segajo. Ako se tedaj na prej omenjeni način gnoji, gnoj le mali del korenin zadene in treba je tedaj gnoj v večjem krogu okoli drevesa napeljati in zakopati. Vendar pa to, če drevje stoji na travniku, in to je večidel, ni mogoče, ker bi se travni drn razkopal in razbrskal. Treba je tedaj misliti na drug pomoček. V ta namen se vzamejo vinske steklenice 3—4 na drevo ali pa lončeni vrči, ki blizu 2 litra držijo in se okoli drevesa 1½—2 metra daleč od debla zakopljejo do vrata v zemljo. Steklenicam ali vrčem se morajo dna izbiti. O vlažnem vremenu se te posode poleti večkrat z stanšano gnojnico nalijejo, ki po tem takem drevesnim koreninam, ki se ravno na teh mestih bohotno razvijajo, obilno hrane dajejo. Taka ovočna drevesa bogato obrodé. Pa tudi drevesa po vrtilih, ki se le bolj zavolj lepšega sadé in redé, kterim se pa hitra rast želi, se s tem pomočkom hitro naprej spravijo. Neposredno okoli drevesnega debla gnoj na debelo nakupičevati je napačno in škodljivo. Gnoj navadno nekoliko zavreje, in toplota, ki pri tem vrenju na-

stane, na drevesni skorji dostikrat boleznj napravi. Gnoj na okrožnikih okoli dreves bi se debela nikdar ne smel dotikati.

Kako dolgo se dajo deteljšča za košnjo ali pašo z koristijo rabiti.

M. Kakor hitro se na deteljšču začne slabšeje travine sorte na škodo boljših zarezati in širiti, in se manj in slabšeje krme pridela, se mora deteljšče preorati. Kakoršna je zemlja, vrstitev setve in pa živinoreja, taka je tudi trpežnost deteljšča. Če se preveč plevela med deteljo ne zaredi, trpi deteljšče navadne slovenske detelje 3—6 let. Kdor hoče deteljo več let kositi, temu je svetovati, da prvo leto kolikor mogoče zgodaj, vsaj pred polnim cvetom, deteljo pokosi. Navadna detelja ima sploh triletno trpežnost. Če se pa vsakokrat pred cvetom pokosi, zamore se 4, 5, celo 6 let vzdržati. Ko se potem njiva preorje, detelja hitro iz polja premine in tako tudi razne trave, če se le z oranjem do jeseni ne čaka, ampak brž po košnji njiva plitvo preorje, povlači in potem jeseni pred zimsko setvijo preorje. Ako se med ozimino trava, ki se njej pasji rep pravi, pokaže, to ni v nobeno škodo, ker ta trava zarodi lepo seme, katero se iz žita, ker je dosti drobnejše, lahko izrešatati da. Ako se po detelji hoče oves sejati, se mora deteljšče jeseni orati in spomladi zopet preorati, in potem še le z ovsem presejati. Tudi ovsn pasji rep ni na škodo marveč še le na korist. Če se pa med oves še grahorica seje, mu pasji rep pridelek le še povišuje. Na vsak način pa tretje leto po detelji vsa trava iz njive premine.

Način, žizke iz žitnic in škodnjev pregnati.

M. Če se je v škodnju črni žizek naselil in zaredil, ga preženemo, ako pod pometemo in škodnj dobro prevetrimo. Potem se nalomi zelenega vejevja z listjem vred in po tleh položi in na to se snopje na škodnju vplasti. Na žitnicah je pa navadni hmelj, kakor se ga jesen po grmovju dosti dobiva, najboljši pomoček zoper ta mrčes. Hmelja se po kotih, špranjah, tramovju in razpokah, kolikor mogoče, potakne in potrosi in žizki bodo kmalu se poslovili. Naj je že črni ali beli žizek, nobeden hmeljevega duha ne more prenašati. Kolikor več hmelja po žitnici, toliko gotovejši učinek.

Slivne koščice svinjam hud strup.

M. Znano je, da krmač rada slivne in sploh vse druge ovočne koščice hrusta. Merno vžite njej tudi nič ne škodujejo, prekmerno vžite pa njej zamorejo hud strup postati. Koščice imajo namreč nekaj hudega strupa, pruske kisline (Blausäure) v sebi, ki je živalskemu telesu smrtna. Ako tedaj svinje veliko takih koščic povžijejo, se lahko ostrupijo, začne silno bljuvati, postanejo mrtvoudne in slednjič poginejo. Posebno v slivovih letinah gre toraj na svinje v tem oziru pazko imeti, da ne pridejo do preveč slivovih koščic.

Sejmovi na Štajerskem 1. avgusta v Gomilcah in v Prepoli. — 2. avg. pri sv. Lenartu v Slov. goricah. — 4. avg. pri št. Ilu pri Schwarzensteinu. — 5. avg. pri sv. Janži pod Arnivežem, v Kaniži, v Loki in v Trbovljah.

Sejmovi na Koroškem. 4. avg. v Kotičah. 5. avg. v Blatnici na planini, pri sv. Lovrencu v Ziljski dolini. 6. avg. v Logavi. 10. avg. v Sirnici, pri šent Lenartu, pri sv. Lovrencu pri Reichenavi. 14. avg. v Belaku. 16. avg. v Hüttenbergu. 21. avg. v Lesniku in v Konatičah. 22. avg. v Logavi. 24. avg. v Lobodu, v šent Ožbaldu, v Frežah, v Feldkirchenu in v Bleibergu. 27. avg. v Malem šent Pavlu. 28. avg. v Črnem.

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Okr. zastop celjski. — Nesreča.) Poglavitno delovanje okr. zastopov obstoji v oskrbljevanju in vzdrževanju o krajnih cest. Da pri tem poslovanju ne gledajo toliko na praktičnost in potrebo je zadosti znano; kajti pri tolikih stroških in obilnih davkih so okr. ceste večji del še grozno slabe. Zdi se nam, da si hoče celjski okr. zastop privilegij za nepraktičnost prisvojiti. „Sl. Gosp.“ je že objavil, da je letos celjski okr. zastop dal „Turkov“ most popraviti, kar je bilo silno potrebno — vsaj stoji tudi lepe denarje. Kar pa potrebno ni bilo, kar je nepraktično, in celo nevarno, to je razdeljenje komaj 3 seznje širokega mosta na dve polovici. Po sredi namreč ležijo in so z močnimi železnimi žrebliji pribiti $\frac{1}{2}$ črevlja široki in $\frac{1}{4}$ čr. debeli hlodi. Na južni strani mosta — na levi Voglajni — je za strelaj daleč „Turkov“ mlin, pot v Voglajno in še k drugej hiši, tudi cesta v hosto in k vinogradom. Ker je pa most pregrajen, potrebujejo vozovi bolj široke ceste, da v pregrajo ne zadevajo in ker tudi cesta proti mlinu nekaj visi, dal je celjski okr. zastop 2 črevlja visoko škarpo napraviti in je ž njo pot zaprl do mlina, do vode, do vinogradov itd. — Pa za to nepostavno in samovoljno delo si bodo dotični sosedi in sr. zastop Teharski vedeli pravico najti. Gromska pištola! S zidanjem omenjene škarpe je tudi velika nesreča in žalostna prigodba v tesni zvezi; 17. jul. popoldne se je blizu škarpe igralo več otrok. Težek voz pridrdra črez most in pritisne 2 $\frac{1}{2}$ leta starega sina teharskega g. učitelja na kup kamenja, ki je na cesti ležal, in kterege se otrok ni mogel izogniti, tako, da je drugi dan umrl. Sploh se govori, da razen nepotrebne zidanja škarpe je nesreče kriva nepazljivost otrokove varhinje in pa nemarnost voznika, ki je na vozu sedel. Koliko je eden ali drug kriv, to bo sodnijska preiskava pokazala!

Iz Marnberga. (Strašna nesreča) se je 18. jul. pri nas prigodila. Ob 5. uri popoldne se prikaže črna megla; začelo je dežiti, bliskati in grometi. Delavci so iz njiv bežali pod kozolce,